

การพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบชุมชนมีส่วนร่วม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา Developing a Product through Community Participation by Applying the Sufficiency Economy Philosophy in the Production of Artificial Flowers Made from Rubber Leaves

- ปทุมวรรณ ทองตราชู
- อาจารย์ประจำสาขาการตลาด
- มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
-
- **Patumwan Thongtrachou**
- Lecturer, Department of Marketing
- Hatyai University
- E-mail: foam-tumwan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโอกาสและอุปสรรค และวิเคราะห์หากกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้า สำหรับผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นการวิจัยที่ประสมประสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แจกแบบสอบถามและการจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อระดมความคิดเห็น ทั้งจากกลุ่มสมาชิก นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราต้องการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าดอกไม้ใบยางพารา ชื่อตราสินค้า “ใบยางทอง หัตถกรรมบ้านหุแร่ หาดใหญ่” ก่อนการจัดการความรู้ มีรูปแบบผลิตภัณฑ์จำนวน 18 รูปแบบ และผลิตภัณฑ์เพื่อ

เพิ่มมูลค่าสินค้า 4 รูปแบบ หลังการจัดการความรู้ ได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่เพิ่มมูลค่า 6 รูปแบบ รวมถึงบรรจุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติใช้ใบยางพาราตกแต่งเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งชั้นในตลาด และจากผลการดำเนินงานโดยชุมชนมีส่วนร่วมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขความรู้ มีระดับคะแนน 4.40, 4.33, และ 4.00 ตามลำดับ ผลการดำเนินงานระดับมาก ด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีระดับคะแนน 3.33 ผลการดำเนินงานระดับปานกลาง ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีระดับคะแนน 2.33 ผลการดำเนินงานระดับน้อย ภาพรวมของผลการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับคะแนน 3.77

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ชุมชนมีส่วนร่วม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา

Abstract

The purpose of this study was to describe opportunities and threats as well as to analyze strategies to develop design, package and brand of an artificial flower product made from rubber leaves. Community participation as in the Philosophy of Sufficiency Economy was applied with participatory action research of quantity and quality data. Data were collected from interviews, questionnaires and village brainstorming between handicraft groups, the researcher, supervisors and others who provided support. The study found that the handicraft group needs to develop the product, packaging and brand of the artificial flowers made from rubber. The product was named as "Baiyang Thong" by handcrafters in Hu-Rea, Hatyai. There were 18 types of products before implementing knowledge management, together with another 4 types of value added products. Based on knowledge management, another 6 types were created and the packaging was made from natural materials, a significant improvement over competitors in the market. The overall result of communities' participation under the Sufficiency Economy Philosophy showed the high levels with three principles of reasonableness, moderation and the condition of knowledge are 4.40, 4.33, and 4.00 respectively. Virtue was at a middle level of 3.33, and self-immunity resulted in a low level of 2.33. Moreover, all the results derived under the Sufficiency Economy Philosophy were at the high level of 3.77.

Keywords: Product Development, Community's Participation, The Philosophy of Sufficiency Economy, Artificial Flowers Made from Rubber Leaves

ความสำคัญ

ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านหุแระ ภายใต้ชื่อกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแระ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐจนทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่ในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมากลุ่มชุมชนประสบปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการตลาดที่แท้จริง ตลอดจนขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ สิ่งเหล่านี้เองที่ส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราของกลุ่มชุมชนมียอดขายลดลงและส่งผลกระทบต่อรายได้ของกลุ่มลดลงตามไปด้วย

อย่างไรก็ตามชาวบ้านหุแระก็สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน เพื่อสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์

และตราสินค้าสำหรับผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา รวมทั้งปลูกฝังการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาของชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา กับเครือข่ายชุมชนต่างพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มสามารถนำผลงานวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้กลุ่มชุมชนมีการเติบโตบนความยั่งยืน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาโอกาสและอุปสรรค ในการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา
2. เพื่อวิเคราะห์หากกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้จะประสมประสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แจกแบบสอบถาม และการจัดเวทีชาวบ้าน

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจ การสัมภาษณ์ ประกอบด้วยการสัมภาษณ์โดยตรงโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับโอกาส และอุปสรรคของกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 7 กลุ่ม สัมภาษณ์กลุ่มละ 3 คน เฉพาะประธานกลุ่ม และเลขานุการจะสัมภาษณ์จำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนกรรมการและสมาชิก ให้แบ่งเป็นกลุ่ม เท่ากับ 23 คน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลถึงการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 แบบสอบถาม เป็นข้อมูลความคิดเห็นในการหากลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา โดยสอบถามจากสมาชิกกลุ่มจำนวน 23 คน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร วารสาร รายงาน บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งตำเสา สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสงขลา ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาโอกาสและอุปสรรค ในการพัฒนาด้านการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา ของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้

ใบยางพาราหุแร่ ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ข้อมูลได้จากแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมแล้วจึงจัดระเบียบข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงโอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา จากนั้นทำการเรียบเรียงเนื้อหาพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปความบรรยาย

2. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์หากกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่ ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อาศัยวิธีการทางสถิติเบื้องต้น เช่น การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการบรรยาย เพื่อให้ทราบถึงกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา

ผลการวิจัย

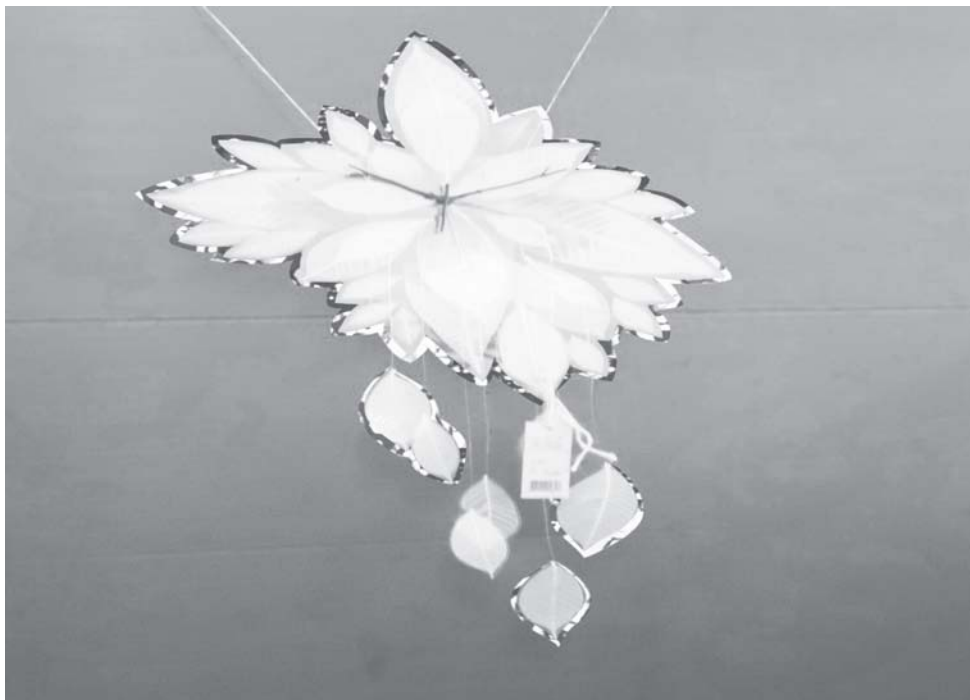
จากการศึกษาโอกาส พบว่ากลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยาง สามารถเพิ่มประเภทของดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางได้อีกหลายประเภท เช่น ช่อดอกไม้ตั้งโต๊ะ ช่อดอกไม้ตั้งโต๊ะโพเดียม พวงหรีด ของชำร่วย ของที่ระลึกต่าง ๆ อาทิ ฝีเสื้อ แผลงปอ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มมีทักษะพื้นฐานความชำนาญเพียงพอ สามารถผลิตสินค้าได้ในจำนวนมากเพื่อรองรับการขยายตัวของตลาด อีกทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

ในขณะทีอูบสรรคในการพัฒนาด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา กลุ่มยังขาดทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีความแตกต่างกับคู่แข่งชั้น นอกจากนั้นผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางของกลุ่มไม่มีตรายี่ห้อ ป้ายฉลาก และบรรจุภัณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการสื่อสารการตลาดกับกลุ่มลูกค้าได้

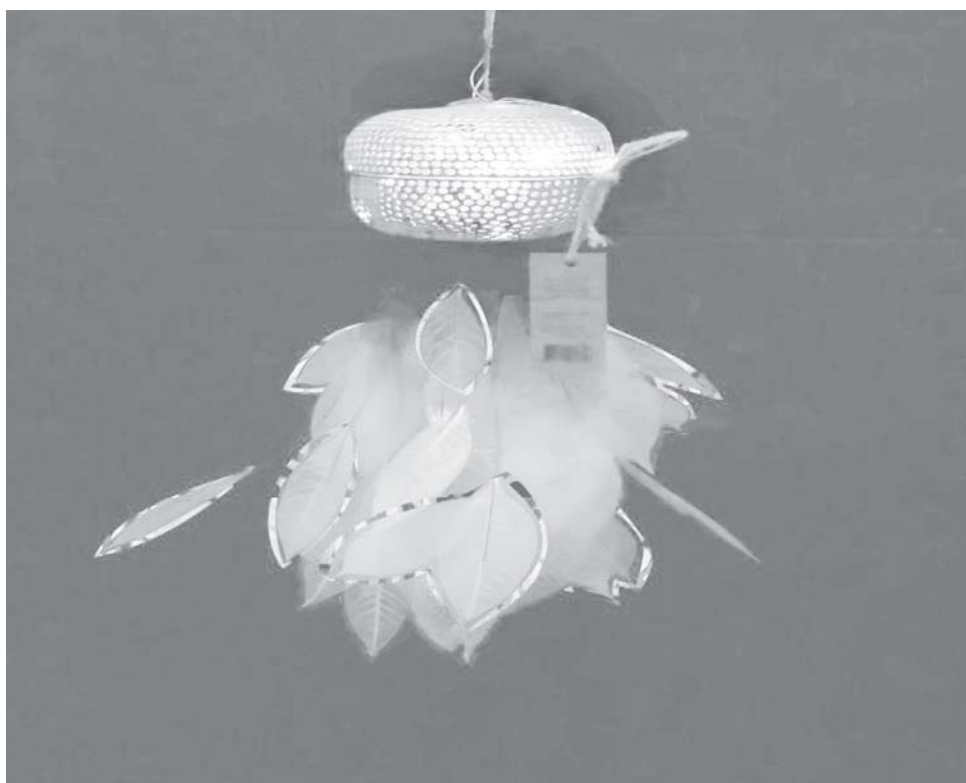
จากข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การออกแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นในการหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา โดยสอบถามจากสมาชิกกลุ่มจำนวน 23 คน สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา โดยชุมชนมีส่วนร่วมของกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.43 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่ให้ความสำคัญระดับมาก

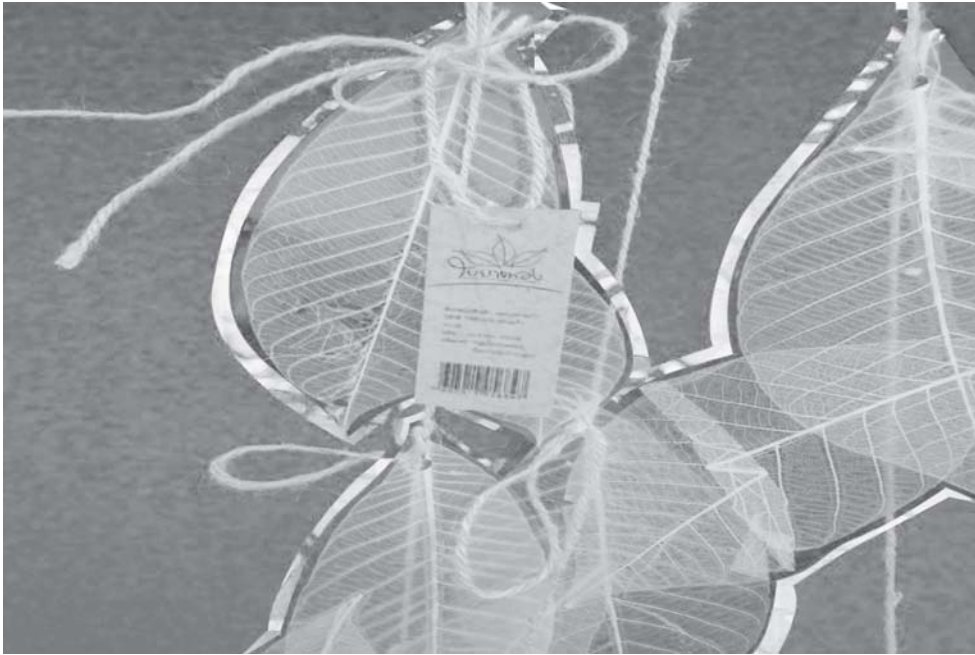
ที่สุด คือ สมาชิกของกลุ่มควรรักการทำงานและดำเนินตามแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.74 ด้านการเพิ่มรูปแบบให้มากขึ้นโดยเน้นความแปลกใหม่ ต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.65 เท่ากัน ประเด็นที่ให้ความสำคัญระดับมาก คือ มีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามเหมาะสมกับสินค้า มีค่าเฉลี่ย 4.48 นำวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่มากมาใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์เป็นสิ่งต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.43 การเพิ่มประโยชน์ในการใช้งานหลากหลาย เช่น เป็นเครื่องใช้เครื่องประดับ มีค่าเฉลี่ย 4.40 การเน้นความประณีตของชิ้นงาน มีค่าเฉลี่ย 4.40 การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมีค่าเฉลี่ย 4.39 การเน้นความสวยงามของรูปทรงรูปร่างลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ย 4.35 การมีป้ายฉลากน่าสนใจเพื่อจัดจำหน่ายสู่ตลาดมีค่าเฉลี่ย 4.35 การออกแบบตราสินค้า และโลโก้ควรพัฒนาให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสอดคล้องกับภูมิศาสตร์หรือแหล่งกำเนิดสินค้า มีค่าเฉลี่ย 4.35 การใช้งานคงทนยืดอายุของผลิตภัณฑ์ เช่น สีไม่ซีด มีค่าเฉลี่ย 4.09 ดังแสดงในตารางที่ 1

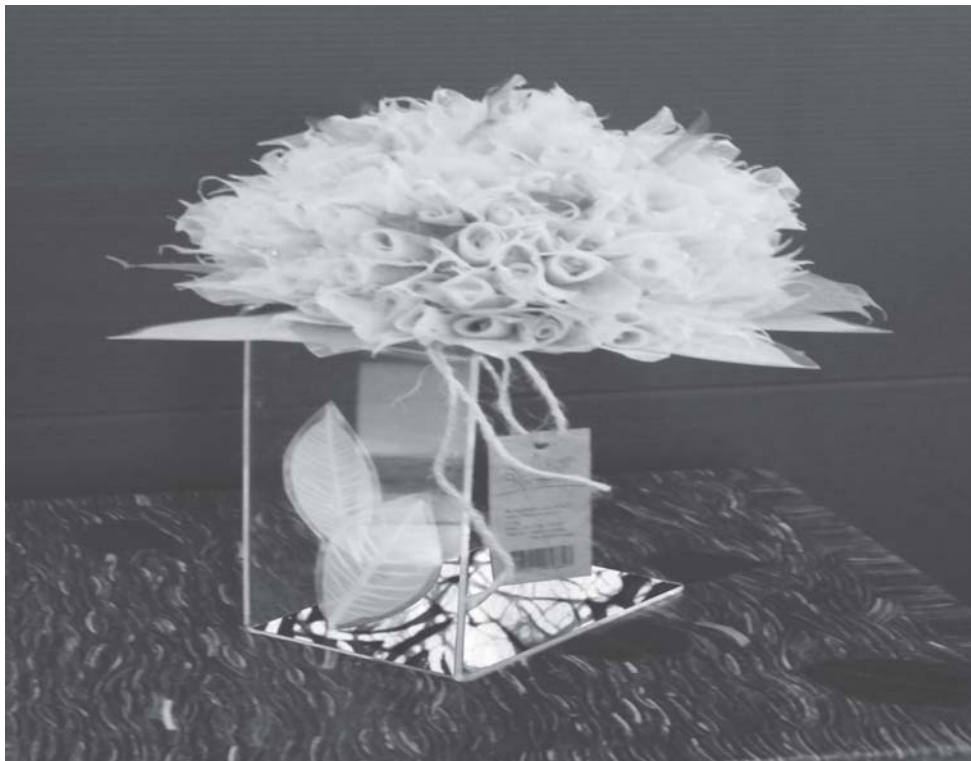
ภาพที่ 3 ต้นแบบนาฬิกา

ภาพที่ 4 ต้นแบบ โคมไฟแขวน

ภาพที่ 5 ต้นแบบมฐลี

ภาพที่ 6 ต้นแบบโคมไฟตั้งโต๊ะ

ภาพที่ 7 ต้นแบบถาดรองแก้ว รองจาน

ภาพที่ 8 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ชุมชนของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ และสอดคล้อง

กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยชุมชนมีส่วนร่วม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 องค์ประกอบ

ตัวชี้วัด	คะแนน	ระดับผลการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
1. ด้านความพอประมาณ	4.33	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	4.40	มาก
3. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	2.33	น้อย
4. เงื่อนไขความรู้	4.00	มาก
5. เงื่อนไขคุณธรรม	3.33	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.77	มาก

จากตารางที่ 2 ภาพรวมของผลการดำเนินงานการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยชุมชนมีส่วนร่วม มีผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.77 ซึ่งมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการที่ทางผู้วิจัยได้เข้าไปช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำมาซึ่งการพัฒนากระบวนการ การทำงานให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา นำแนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเห็นได้ชัด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้าของการประดิษฐ์ดอกไม้ใบยางพารา หลังการจัดการความรู้กลุ่มใช้ชื่อตราสินค้า

ใบยางทอง หัตถกรรมบ้านหูแร่ หาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ สุทธิรักษ์ (2551) ที่ศึกษาการตลาดดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพาราของวิสาหกิจชุมชน พบว่า รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยังไม่หลากหลายส่วนใหญ่ใช้ตราที่เหมือนกับต้นกำเนิดสินค้า ซึ่งเป็น การดีที่ทางกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ สามารถสร้างความแตกต่างด้านตราสินค้าของกลุ่ม เพื่อใช้ในการส่งเสริมการตลาด

ด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า มีจำนวนกิจกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 6 กิจกรรมคือ นาฬิกา โคมไฟแขวน มูลี่ โคมไฟตั้งโต๊ะ ที่วางแก้วน้ำหรือวางจาน บรรจุภัณฑ์ที่มีใบยางประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชาติ จันอุไรรัตน์ และคณะ (2546) ที่นำเอาใบลานมาออกแบบและพัฒนาเป็นบรรจุภัณฑ์ โดยส่วนหนึ่งของงานวิจัยได้ใช้เศษวัสดุที่เหลือจากการเลียดใบลาน เช่น ก้านลาน และขอบใบลาน มาพัฒนาเป็นบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์

อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดของการใช้วัตถุดิบ เป็นการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน การเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์นั้น จะแสดงออกมาในรูปแบบการใช้ประโยชน์ และสร้างความแตกต่างจากสิ่งที่มีอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของสุรเชษฐ์ ไชยอุปละ (2546) ที่เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโดยการนำเส้นผักตบชวาออกมาออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับหนังเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าสตรี และสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของเกษม อมันตกุล (2546) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกของเหลือสานกับไม้ไผ่เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟ หรือแม้แต่การศึกษาของเจษฎา พัฒรานนท์ (2553) พบว่า ความสามารถในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ของกลุ่มชุมชนหรือท้องถิ่นต้องอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดได้ ทั้งนี้ทางกลุ่มได้รับการอบรมทางการตลาดในการสร้างแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าจากใบยางพาราที่เหมาะสม

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้เพื่อการพัฒนาที่สมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสาชา ภูจินดา (2555: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมโรงงาน ได้แก่ ขนาดของอุตสาหกรรม นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การรับทราบข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่าการ

ทำงานใด ๆ ให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราได้นำแนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเห็นได้ชัดทำให้ชุมชนสามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะและรูปแบบใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 รวมทั้งควรมีการนำสมาชิกกลุ่มไปศึกษาดูงานจาก กลุ่มผู้ผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ที่มีชื่อเสียง เช่น กลุ่มที่ได้รับรางวัล OTOP ในระดับ 4 หรือ 5 ดาว เป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มวิสัยทัศน์และการเรียนรู้ทางด้านการผลิตและการตลาดจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ
2. การวิจัยครั้งนี้ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ให้เป็นเอกลักษณ์ของ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถยืดระยะเวลาของผลิตภัณฑ์รวมทั้งช่วยรักษาลิ่งแวดล้อมได้
3. ในด้านของภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรลงพื้นที่เพื่อสอบถามความต้องการของกลุ่มเพื่อวางแผนและให้คำแนะนำที่ตรงกับความต้องการของกลุ่ม
4. จากผลงานการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยาง ที่เกิดขึ้นในงานวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่าการศึกษาดูงานถึงศักยภาพในการผลิตของกลุ่มก่อนการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ การศึกษาแนวโน้มของการตลาด การจัดจำหน่ายของผู้จำหน่าย รวมทั้งการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภค มีความสำคัญมากสำหรับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์

5. การวิจัยครั้งนี้ยังขาดกระบวนการการติดตามผลการประเมินผลระยะยาว จึงไม่สามารถทราบได้ว่าผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่จะสามารถเพิ่มปริมาณยอดขายให้กับกลุ่มได้อย่างไรยั่งยืนจริงหรือไม่ ชุมชนสามารถพึ่งพาและพัฒนาตัวเองอย่างยั่งยืน และมีปัญหาตามมาภายหลังจากที่โครงการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่

บรรณานุกรม

Amantakul, Kasama. 2003. "A Study and Development of Gift Items and Brass Weave Handicraft Product." Master's thesis, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. (in Thai).

กษม อมันตกุล. 2546. "การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมลินคำของที่ระลึกทองเหลืองสาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Chaiupala, Surachet. 2003. "A Study and Development of Water Hyacinth Basketry Product for Bangsai Arts and Crafts Center." Master's thesis, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. (in Thai).

สุรเชษฐ ไซยอุปละ. 2546. "การศึกษาและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวา สำหรับศูนย์ศิลปาชีพอางไทร." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Junurairat, Aekachart, et al. 2003. **Design and Packaging Development of Woven Palm Leaves Basketry Product.** Bangkok: Faculty of Architecture, Silpakorn

University. (in Thai).

เอกชาติ จันอุไรรัตน์ และคณะ. 2546. **การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ประเภทเครื่องจักสานใบลาน.** กรุงเทพมหานคร: คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Kotler, Philip, and Keller, Kevin Lane. 2012. **Marketing Management.** 14th ed. Courier/Kendallville, NJ: Pearson Education.

Pattranon, Jedsada. 2010. "The Development of Local Basketry Handicraft by Participatory Action Research." Master's thesis, Graduate School, Srinakharinvirot University. (in Thai).

เจษฎา พัฒรานนท์. 2553. "การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Phujinda, Wisaka. 2012. "Implementation of the Sufficiency Economy Philosophy of Environmental Management in the Manufacturing Industry." **University of the Thai Chamber of Commerce Journal** 32, 3: 1-16. (in Thai).

วิสาชา ภูจินดา. 2555. "การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงงาน." **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 32, 3: 1-16.

Rungreangpol, Wittawat. 2003. **Principles of Marketing.** Bangkok: Thammasat University. (in Thai).

วิทวัส รุ่งเรืองผล. 2546. **หลักการตลาด**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Sutthirak, Suphab. 2008. **Development of Community Enterprises: A Case Study of the Artificial Flowers Made from the Rubber Leaves**. Bangkok: Office of Agricultural Economics. (in Thai).

สุภาพ สุทธิรักษ์. 2551. **การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง กรณีดอกไม้ประดิษฐ์จากใบ**

ยางพารา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

Thongpakdee, Natthapong. 2007. "The Philosophy of Sufficiency Economy and Meaning." **NIDA Development Journal** 47, 1: 7-17. (in Thai).

ณัฐพงศ์ ทองภักดี. 2550. "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นมาและความหมาย." **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์** 47, 1: 7-17.

Miss Patumwan Thongtrachou graduated with a Master of Business Administration Degree from Ramkhamhaeng University. She is currently working as Head of the Marketing Department, Hatyai University.